

МІСТЕЦЬ

№2 (78) Березень–квітень 2018 р.

Газета Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

20 квітня 2018 р. у Київському державному інституті декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Сучасна мистецька освіта: досвід, проблеми та перспективи». Конференцію урочисто відкрила заслужений художник України, в. о. ректора, професор, завідувач кафедри живопису КДІДПМД імені Михайла Бойчука Оксана Полтавець-Гуйда.

З цікавими доповідями виступили молоді науковці факультету декоративно-прикладного мистецтва: студент 2 курсу Арсеній Мельник («Класифікація мистецтв в історичному контексті»); студентка 4 курсу Тетяна Сірик («Синтез мистецтв: живопис і музика»), студентка 4 курсу

ПРО СУЧАСНУ МИСТЕЦЬКУ ОСВІТУ

Юлія Сад («Природа як джерело мистецтва в мистецькій творчості»), студентка 4 курсу Марія Уніцька («Українське традиційне весілля в живописі») та ін.

Результати своїх наукових досліджень висвітлили також студенти факультету дизайну: студентка 1 курсу Вікторія Черненко («Український стріт-арт. Місто як художнє полотно»), студентка 4 курсу Ольга Барановська («Символіка традиційного календаря»), студентка 5 курсу Христина Поп'юк («Тенденції проектування сучасної української книги»), студентка 5 курсу Анна Рожкова («До походження української писемності (нові джерела і дослідження)») та ін.

У конференції взяли участь провідні фахівці галузі «Мистецтва»: професор Антонович Євген Антонович (Національна академія керівних кадрів культури і мистецтва, м.Київ)

народний художник України Прядка Володимир Михайлович, професор Тименко Володимир Петрович, професор Кардаш Олег Васильович, доцент Босий Олександр Георгійович, доцент Дяченко Алла Володимирівна – усі з Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, а також викладач Кулешова Лариса Валентинівна (місто Краматорськ) та багато інших.

Захід відбувся у творчій взаємодії викладачів і студентів з актуальних проблем розвитку сучасного мистецтва.

У резолюції конференції сформульовано стратегічне положення: декоративно-прикладне мистецтво має стати пріоритетним джерелом розвитку сучасного українського національного дизайну.

Сергій ЧИРЧИК,
проректор
з організаційно-наукової діяльності

ВІДКРИЛАСЯ АСПІРАНТУРА

Відповідно до наказу МОН України від 14.03.2018 року № 242-л, згідно з рішенням Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 13.03.2018 (протокол № 87/1),

КДІДПМД ім. Михайла Бойчука видано ліцензію на освітню діяльність у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні – підготовка докторів філософії у галузі 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта з ліцензованим обсягом 10 осіб.

Щиро вітаємо!

27 квітня в Львівській національній академії мистецтв доцент кафедри монументально-декоративного мистецтва нашого інституту Олександра Самойленко успішно захистила кандидатську дисертацію «Вітраж київських митців другої половини ХХ та ХХІ століть: типологія, стильові особливості».

Нагадаємо, що Олександра Самойленко випускниця нашого навчального закладу, талановитий художник.

Вітаємо молодого викладача з цією вагомою перемогою!

Колектив інституту

НОВИЙ АЛЬБОМ ПЕТРА ПЕЧОРНОГО

Нещодавно побачив світ альбом, де репродуковані творчі та академічні роботи народного художника України, лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка, професора нашого інституту Петра Печорного. В альбомі представлено близько 200-т робіт різних років виконання – від академічних рисунків, начерків, етюдів 50-х років – до сучасних пастелей, декоративних композицій, друкованої графіки, станкових рисунків, акварелей. Діапазон технік, якими володіє Петро Печорний надзвичайно великий. Віртуозно виконані начерки людей, рисунки та акварелі сільських пейзажів, навіть прості побутові речі слугують митцю джерелом натхнення. Цей альбом стане у пригоді студентам художніх ВНЗ, коледжів, шкіл, як посібник з рисунка й живопису.

Вступну статтю до видання написав мистецтвознавець, заслужений діяч мистецтв України Дмитро Янко. Також в альбомі надано щирі слова викладача рисунка Київського училища прикладного мистецтва (нині КДІДПМД ім. Михайла Бойчука) Є. М. Святського, написані ним у далекому 1957 році, як відгук на виставку творів свого учня Петра Печорного.

4 квітня в актовій залі інституту відбулася конференція трудового колективу навчального закладу з порядком денним: «Затвердження колективного договору та правил внутрішнього розпорядку Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука на 2018 – 2020 роки; внесення змін до Статуту інституту; внесення змін до Вченої ради інституту».

Відкрила і вела конференцію проректор з науково-педагогічної і виховної роботи Лариса Савіна.

Перед розглядом порядку денного виступила в. о. ректора інституту, заслужений художник України Оксана Полтавець-Гуйда. Вона проінформувала присутніх про досягнення навчального закладу за останні два роки. Зокрема, інститут отримав державну акредитацію на «бакалавра» і ліцензію на «магістра». Зміцніло наукове крило – тепер у вузі працю-

НА РУБЕЖАХ ДІЇ І ТВОРЧОСТІ

ють чотири доктори наук. Успішно відбувся науковий звіт закладу в Міністерстві освіти України. Подані документи на отримання наукового проекту для ВНЗ. Відкрито аспірантуру педагогічного спрямування. Створюється Спеціалізована рада із захисту дисертацій. Проводиться активна робота щодо формування Наглядової ради інституту. Одержано дозвіл КМДА на володіння землею, на якій розташований ВНЗ. У найближчих планах – відкриття музею інституту, де будуть представлені експонати від 1940-х років до дня сьогоднішнього, а також відкриття художнього салону. Керівництво навчального закладу спрямовує свої зусилля на забезпечення гідної зустрічі 80-річного

ювілею інституту. Зростає авторитет навчального закладу серед мистецьких закладів Києва і України.

В. о. ректора також детально проаналізувала нові завдання, які нині постали перед адміністрацією та викладацьким колективом інституту. Зокрема, гостро назріла потреба посилення професійно-педагогічної діяльності. Слід також не лише піднімати відповідальність студентів за навчання, а й відповідальність викладачів за навчальний процес, за долю майбутніх випускників.

Потім представники трудового колективу обговорили колективний договір та правила внутрішнього розпорядку ВНЗ на 2018 – 2020 роки, внесли деякі зміни до Статуту закладу та до персонального

складу Вченої ради.

В обговоренні цих питань виступили доцент кафедри живопису, заслужений діяч мистецтв України Леонід Сотник, декан факультету промислового дизайну, доктор технічних наук, професор Олег Кардаш, старший викладач кафедри живопису Лідія Голембовська, проректор з науково-організаційної діяльності, доктор педагогічних наук, професор Сергій Чирчик, вчений секретар Оксана Сірик, декан факультету монументально-декоративного живопису, доктор педагогічних наук Алла Руденченко, головний бухгалтер Олена Котлубаєва, юрист Леся Бондар та інші.

Конференція трудового колективу інституту відбулася по-діловому, на високому організаційному рівні.

Лариса САВІНА,
проректор з науково-педагогічної і виховної роботи

ЩОБ ІТИ ДАЛІ

20 квітня в інституті відбувся відкритий Всеукраїнський конкурс з живопису, заснований нашим навчальним закладом з метою збереження та популяризації серед творчої молоді здобутків української національної школи образотворчого мистецтва, підвищення художньої майстерності, сприяння творчій реалізації молодих митців та проведення професійної орієнтації серед учнів шкіл з художнього напрямку. До участі були запрошені студенти коледжів, професійних училищ, мистецьких студій, учні загальноосвітніх навчальних закладів.

Журі очолив народний художник України, професор кафедри «Ху-

дожньої кераміки, дерева, скульптури та металу» Микола Білик, члени журі – старші викладачі кафедри живопису Оксана Довганенко, Лідія Голембовська, Наталія Полтавець та Наталія Шаталіна.

Приємно відзначити, що конкурс викликав інтерес серед творчої молоді. В ньому взяли участь 58 учасників з Києва, Сум, Ірпеня, Богуслава, Броварів та інших міст і містечок України.

Творчим завданням було створення натюрморту з групи предметів. Термін виконання робіт – 4 академічних години.

Володарі перших трьох місць отримали грамоти та цінні подарунки, а

решта учасників конкурсу нагороджені дипломами.

Конкурсанти мали можливість долучитися до майстер-класів з кераміки та текстилю, які провели студенти факультету ДПМ Христина Міщенко, Анна Моєсеєва та Юлія Кучанська.

Особливі слова вдячності за організацію конкурсу з живопису висловлюємо декану факультету ДПМ Аллі Руденченко, голові студради Ярославі Лаць, кафедрі живопису, голові студради факультету дизайну Романові Бочкаю та Богдану Грищуку.

Оксана ГОРБАЧ,
завідувач лабораторії кафедри живопису

ЗАКОХАТИ УКРАЇНУ І СВІТ У НАЦІОНАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО

В Київському державному інституті декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука відбувся захист дипломних проектів студентів факультету декоративно-прикладного мистецтва та дизайну денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» і «Спеціаліст» за спеціальністю 022 «Графічний дизайн, промисловий дизайн, дизайн середовища».

Три дні напруженої роботи Екзаменаційних комісій, три дні хвилювань і надій студентів-випускників, керівників їхніх дипломних проектів, творчопіднесена атмосфера в коридорах навчального закладу, – все це вказувало на відповідальний етап у навчальному процесі, який завершувався для 50 випускників 2018 року захистом дипломів на професійну зрілість і виходом у самостійне творче життя.

Дві Екзаменаційні комісії, які очолювали відповідно до освітньо-професійних програм – декоративно-прикладне мистецтво – декан факультету декоративно-прикладного мистецтва Львівської національної академії мистецтв, кандидат мистецтвознавства, доцент Галина Кусько та дизайну – завідувач кафедри інформаційних технологій в архітектурі Київського національного університету будівництва і архітектури, доктор архітектури, професор Валерій Товбич разом з іншими відомими митцями і професіоналами в складі цих комісій вимогливо і водночас доброзичливо оцінювали кожен дипломний проект, розуміючи, що їхня підсумкова оцінка шестирічного навчання того чи іншого студента може вирішально вплинути не тільки на подальшу творчу долю випускника, а й взагалі на його життя.

Тож обговорення дипломних робіт часто перетворювалося на гарячу дискусію про правомірність творчих підходів до розв'язання деяких творчо-професійних завдань випускниками, і взагалі про шляхи розвитку національного мистецтва, громадянську позицію сучасного художника. Хоча, слід сказати, традиційність у розв'язанні творчих завдань проектів переважала. Цікаві думки з цього приводу висловлювали як керівники дипломних робіт, рецензенти, самі випускники, так і члени Екзаменаційних комісій.

Дипломники звертаються в роботах до національних історичних, літературних, міфологічних джерел, до обрядів і звичаїв, духовних і моральних цінностей рідного народу. Серед дипломників чимало лауреатів різноманітних виставок, деякі вже працюють за фахом у фірмах, окре-

мими випускниками вже зацікавилися інші університети, фірми. Окремі роботи створені з практичним прицілом, приміром, для АТО, храмів, інтернатів для дітей з обмеженими можливостями.

Деяким дипломникам члени комісії – викладачі нашого вузу запропонували вступити до майбутньої аспірантури, яка відкривається незабаром в інституті.

Зберігати традиції українського національного мистецтва, але й, не боячись, сміливо шукати нове в їх осмисленні, модернізувати в дусі викликів сьогодення – ось, мабуть, головний месидж висловлених думок. І навчальний заклад імені Михайла Бойчука прагне йти в цьому мистецькому фарватері нашого часу. Це, зокрема, підтвердила голова Екзаменаційної комісії Галина Кусько.

Рішенням комісії кваліфікацію «Художник декоративно – прикладного мистецтва» зі спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» з видачею диплома «Спеціаліст» одержали 28 випускників, переважна більшість – з оцінкою «відмінно». А, наприклад, випускниці кафедри монументально – декоративного живопису Наталія Дробишева та Яна Кузьменко одержали дипломи з відзнакою, перша за свій проект «Декоративний живопис «Міфи давніх слов'ян», а друга – за «Декоративний живопис «Чесноти» і в додачу – ще й похвалу Екзаменаційної комісії. Диплом з відзнакою отримала також Юлія Роїк зі спеціальності «Художня кераміка» за «Декоративну композицію «Людина створена для щастя, як птах для польоту».

Кваліфікацію «Художник дизайну» зі спеціальності 022 «Графічний дизайн, промисловий дизайн, дизайн середовища» одержали 22 випускники і теж переважна більшість з найвищою оцінкою. Похвалу комісії отримали Вікторія Ремовська за «Дизайн – проект інтер'єрів Центру психологічної реабілітації в Києві», Антон Ремовський за «Дизайн – проект інтер'єрів Центру сучасного українського дизайну на Печерську» та Марія Міщенко (Шпак) за «Дизайн та розробку прописів «Від розчерку до літери».

Креативні, творчо оригінальні підходи в своїх дипломних проектах продемонстрували випускники зі спеціалізацій «Художній текстиль», «Художнє моделювання костюма», «Художня вишивка і моделювання костюма», «Художній метал» і також випускники напрямку «Дизайн».

Усі вони щиро і сердечно дякували викладачам за їхній високий професіоналізм, самовіддачу, доброту, вимогливість, віру у своїх вихованців і запевнювали, що з честю нести звання випускника інституту імені Михайла Бойчука.

Тож щасливої творчої і життєвої дороги, випускники 2018 року!

Алла РУДЕНЧЕНКО,
декан факультету ДПМ,
доктор педагогічних наук

БОЙЧУКІВЦІ – ЦЕ ГОРДО І КРИЛАТО

5 квітня в актовій залі інституту відбулося урочисте вручення дипломів спеціаліста випускникам 2018 року

Дві запам'ятовуючі ознаки цієї непроминальної події – останнє вручення дипломів «спеціаліста» (наступні випускники згідно з розпорядженням Міністерства освіти України вже одержуватимуть дипломи магістрів) і вперше випускники виходили на святково прикрашену сцену за дипломами у красивих, яскраво орнаментованих, зелених мантиях, і вперше подію супроводжував концерт за участю викладачів та студентів.

За традицією прозвучали Гімн України та гімн навчального закладу. А потім до присутніх викладачів, випускників, студентів та батьків звернулася в. о. ректора, заслужений художник України Оксана Полтавець-Гуйда, яка розповіла про успіхи ВНЗ, подальші кроки його розвитку і привітала усіх з інститутським святом. Оксана Вікторівна побажала випускникам щасливих творчих і життєвих доріг, гордо нести звання «бойчуківця», запросивши їх на святкування 80-річного ювілею закладу, яке відбудеться 7 листопада цього року.

З напутніми, схвильованими словами звернувся до випускників народний

художник України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, професор кафедри рисунка Володимир Прядка і свої батьківські побажання передав їм пісню «Ой місяцю, місяченьку» в прекрасному виконанні.

Тепло, сердечно вітали вихованців завідувач кафедри графічного дизайну, кандидат історичних наук, професор Олександр Босий, проректор з науково-організаційної діяльності, доктор педагогічних наук, професор Сергій Чирчик, декан факультету декоративно-прикладного мистецтва, доктор педагогічних наук Алла Руденченко, а старший викладач кафедри живопису, відома естрадна виконавиця, володарка ордену Квітки Цісик Наталія Полтавець подарувала усім дві лірично проникливі пісні. Студентка третього курсу кафедри графічного дизайну Анна Трач теж була, як мовиться, на пісенній висоті.

Схвильовані випускники дякували викладачам, інституту за незабутні студентські роки, за одержані професії, за дорогі дороги в творчості і житті.

Усі учасники цього незабутнього свята могли ознайомитися зі спеціально влаштованою виставкою робіт випускників у конгрес-холі, зробити на згадку фотографію.

КОНКУРС НА КРАЩИЙ ПОРТРЕТ І ПЕЙЗАЖ

Відбувся щорічний конкурс на кращий живописний портрет і пейзаж серед студентів нашого навчального закладу. Цьогоріч він був активним і чисельним за кількістю учасників. У довгому коридорі четвертого поверху, ущертю заставленому мольбертами, натхненно трудилися студенти різних курсів і спеціалізацій. Творче змагання, яким опікувалися викладачі кафедри живопису, розпочалося 13 березня й тривало два дні. А далі учасники мали створити пейзаж поза межами закладу. Невдовзі в малій залі конгрес-холу відкрилася експозиція, де кожен міг ознайомитися з роботами інших студентів. І от за місяць, 12 квітня, в цій же залі, відбулося підбиття підсумків конкурсу і нагородження переможців.

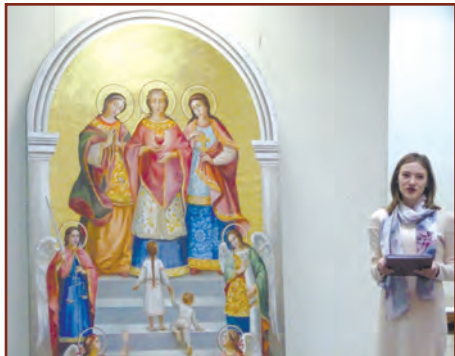
Перед учасниками виступила в. о. ректора інституту, заслужений художник України Оксана Полтавець-Гуйда. Вона підкреслила значущість цього творчого заходу в навчальному процесі, адже він виявляє професійне вміння студентів, рівень набутих знань і майстерності,

захоплює духом змагальності. Також своїми думками про підсумки конкурсу поділилися старший викладач кафедри живопису Лідія Голембовська, народний художник України, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка, професор кафедри рисунка Володимир Прядка, старший викладач цієї ж кафедри, голова художньої ради інституту Леся Варкач, старший викладач кафедри рисунка Олександр Кирилова, переможець конкурсу Яків Бурда, який одержав диплом першого ступеня за перше місце.

Диплом другого ступеня за друге місце у студента третього курсу цього ж факультету Арсенія Мельника. Третє місце посів магістр факультету монументально – декоративного живопису Станіслав Ковальов.

Лідія ГОЛЕМБОВСЬКА,
старший викладач
кафедри живопису

Одкровення Василя Андріяшка

І дучи на виставку, що експонувалася в столичній галереї «Мистець», задумався, що сьогодні тим, хто майже щодень чує з екранів телевізора звістки про загибель бійців на фронті, чийсь синів і батьків, мужніх захисників української землі, може сказати своїми творами художник, якщо він справді живе життям свого народу? Тим паче, якщо цей художник давно знайий як високоталановитий, самобутній майстер з тими моральними принципами, встановленими для себе раз і назавжди, які не дозволяють йому гратися у дешеві підробки під мистецтво, прагнути сумнівних визнань. А, з іншого боку, чи прожиті в мистецтві роки, творчі здобутки, не призведуть до самоповторень, втрати новизни і свіжості?

Відразу скажу про найголовніше – твори митця резонують із духовним пульсом країни.

Двадцять творів художнього текстилю, виконаних у рідкісних техніках, – це двадцять одкровень Василя Андріяшка про Україну, її древню і сучасну історію, про наші з вами болі, радощі, передчуття, це схвильований діалог митця з найсвятішими духовними вартостями. Як є осередком національного існування. Вдивляючись, вчитуючись, вслухаючись у них, відчува-

еш те, з чого складається як син цієї землі, що тебе живить і тримає на білому світі. І оця золота нитка усвідомлення свого національного ества тремтить і зблискує від споглядання дивовижних митецьких робіт, мов павутинка на сонці. Митець творить сміливо, мовби на підсвідомому рівні, без оглядки на нерозуміння глядача, від сподівається на його довіру до себе і до того, що висловлює в затаєних орнаментах, знаках, символах, у колористичних переливах метафор і фактур.

Він демонструє віртуозну майстерність, має бездоганне відчуття кольору, який у нього... співає!

Ось перед очима фреска з повісті «Із глибин минулого. Кам'яна могила», можливо, про найзагадковішу пам'ятку нашої землі неподалік Мелітополя, де у віднайденіх 80 гротах і печерах збереглися наскельні малюнки богів, тварин, людей, сцен з побуту, містичних обрядів. Митець переосмислює ці автографи далеких предків, наближає до нас, витворюючи у приглушеному колориті дивним чином нерозривну, органічну єдність давнього минулого і сьогодення.

І тут же «Знак нашої землі» – родючої, плодючої Матері, виконаний уже в ремісничій техніці, мовби перегукується з тими, мелі-

топольськими, глибинами, як вічне джерело і вічний оберіг.

«Зранений степ», «Руйнація» – про болі і рани, що ятрять душі нині. Створені знову в рукотворній техніці ваяння, надзвичайно тонкі, колористичні, емоційно відкриті. І ось «Чорна рілля ізорана» – втілена в зримих образах відома народна

пісня про зрану бідами землю, кулями засіяну, білим тілом зволочену і кров'ю сплосчену. Своєрідний перегук із знайомим кінофільмом «Пропала грамота» з незабутнім Іваном Миколайчуком та тріо «Золоті ключі», завдячуючи якому ця пісня стала популярною.

І знову перегук – діалог –

«Біля яблуні» – твір у тій же рідкісній техніці (повсть, ваяння), – жінка з яблуками в долоні, а іншою рукою торкається гілки з плодами, поруч – її діти. Цілий український космос! Як не згадати знамениту роботу з такою ж назвою Тиміша Бойчука, брата Михайла Бойчука. І твір творчого побратима Василя Андріяшка Володимира Федька «Біля яблуні». А далі вибуховий чорно – червоний «1937. Не забудемо» (шовк, принт, розпис) – присвячений пам'яті безневинно розстріляних бойчуків – Михайлові Бойчуку, Василю Седлярю, Івану Падалці, Софії Нелепинській – Бойчук. Напружений духовний діалог національного художника, який продовжує творчі заповіді своїх попередників.

Напрочуд поетичні «Великодні», «Коляда йде», з наснагою втілений Юрій Змієборець у творі «Переможець», і «Архангел». І містично – таємничий, можна сказати, твір – шедевр «Знамення».

І більш рання робота «Голгофа» – експериментальна, тканина, яка органічно вписується в експозицію.

Митець закликає нас

духовним зором бачити Вітчизну, свою Україну, пильно вдивлятися в ті нетлінні, непромінючі, завжди актуальні цінності, що донесли до дня нинішнього своєю творчою відвагою і жертвністю попередні покоління, бо то вічні скрижалі, обереги національного духу і пам'яті, запорука життєстійкості, руху вперед.

Мабуть, передані від мами, невтомної трудівниці, майстрині – ткалі з села Рунгури на Івано – Франківщині гени творчого завзяття, самовідданості обраній професії, заповіді роду і народу та творчі і моральні засади його видатних учителів зі Львівського інституту декоративного – прикладного мистецтва Карла Звіринського і Романа Сельського дають Василю Дмитровичу Андріяшку сили і натхнення творити на найвищих мистецьких і духовних реєстрах. І ще одне – невтомний майстер за 30 років виховав у Київському державному інституті декоративно – прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука цілу плеяду учнів, які успішно творять сучасне мистецтво України.

Творчий шлях, гідний визнання і пошани.

УКРАЇНСЬКИЙ СВІТ ЯК РИТУАЛ І ТЕКСТ

Цікаву лекцію прочитав, чи краще б сказати, натхненно витворив, завідувач кафедри графічного дизайну Київського інституту декоративно – прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, кандидат історичних наук, доцент Олександр Босий

весілля, похорон, замовляння дощу, знання порчі, поетичний і водночас трудомісткий процес виготовлення полотна з конопель та про багато іншого захоплює оповідав лектор. Все це несе особливу енергетику, має силу від рідної землі.

Адже є великий Космос не лише над нами, але такий же самий таємничий, містичний Космос і під нами, у тих же курганах, під товстими шарами плодючої української землі. Олександр Босий дуже переконливо проілюстрував це на прикладі Трипільської культури славних наших попередників. Дивовижні факти – 1200 років існувала ця таємнича епоха, нині археологи знаходять площі розміром у 400 гектарів, на яких існували трипільські поселення кількістю жителів до 15 тисяч осіб. Надзвичайно цікаве духовне і матеріальне життя вели далекі пращури, яке вчений прочитує з 6000 знаків, з 2500 обрядів. Предики посилають нам сигнали, ми живемо в часі і просторі з ними, хоч і ніколи не знали і не бачили їх. І ми маємо прочитувати ці сигнали, цей таємничий текст, щоб краще і глибше розуміти свою історію, призначення України у світі, своє мистецтво, наголошував Олександр Георгійович. Щоб українське, як писав Василь Стус, не стало часом синонімом відсталого, неглибокого, примітивного навіть.

Спираючись на широкі джерела – від усних розповідей тих же бабусь, від знайдених рідкісних виробів, наукових розробок своїх і класиків семіотики, онтології, від Біблії, – Олександр Босий зумів у своїй лекції на тлі світової культури яскраво представити дивовижну, неповторну, ще вповні не пізнану квітку української культури і духовності.

Він запропонував навіть запровадити в інституті спеціальний курс з цієї тематики, аби студенти, усвідомивши глибину сутність прадавньої культури, традицій і обрядів, активно використовували ці знання у творчості і, таким чином, здійснювали сміливі мистецькі пошуки і відкриття, творили своє, не схоже на інших, мистецтво.

Слід сказати, що Олександр Босий багато років активно розробляє цю тематику, захистив по ній кандидатську. Як було зазначено, має кілька книг, часто виступає в інших вузах та наукових організаціях, іншими словами, він визнаний авторитет у цій царині. Щороку вчений здійснює пошукові експедиції Україною, відкриваючи разом із знайденими в курганах артефактами давніх культур, під шарами штукатурки на стінах храмів чи інших будівель первинні розписи, на дивом уцілілих рушниках чи тканих виробів таємничі послання далеких предків нам, сьгоднішнім.

Для цих пошуків він не шкодує ні особистого часу, ні коштів. Приміром, за невеликий проміжок часу Олександр Георгійович побував у 52 українських селах, куди не ходять автобуси, він зустрівся в них з бабусями, носіями давніх обрядів, магічних замовлянь, вірувань, майстринями вишивок і ткацтва, знаходив особливі до них підходи, щоб вони поділилися, відкрили столітні, а той давніші таємниці.

Тож цією лекцією вчений повільно, з ґрунтовною аргументацією, з рідкісними артефактами старожитностями, ніби розгортав перед вдячними слухачами старовинний сувій нашої прадавньої духовної історії, яка живить і нині наші душі, впливає на життя, визначає ті чи інші вчинки.

Орнаментальна система на рушниках, сакральні знаки, сварга, хрест, їнь і янь, графічне дерево життя, обряди

ТАЄМНИЦІ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО ОРНАМЕНТУ

Їх розкрив у своїй лекції заслужений художник України, лауреат премії імені І.Гаспринського, відомий майстер ужиткового мистецтва, дизайнер і мистецтвознавець з Криму Чурлу Мамут. Лекція так і називалася «Орнек – кримськотатарський орнамент та знання про нього», яка відбулася в актовій залі інституту.

Ця лекція була своєрідним продовженням – діалогом недавно прочитаної лекції завідувача кафедри графічного дизайну, кандидата історичних наук Олександра Босого «Таємниці української символіки: орнаменти, знаки, герби», яка теж викликала підвищену зацікавленість. До слова, Олександр Босий добре знає свого творчого побратима Чурлу Мамута, відвідував його майстерню в Перевальному в Криму.

Кримськотатарський митець використовував фото і відеоматеріали, привіз яскраві мистецькі вироби своїх учнів, що допомагало краще і глибше вникнути у таємничі глибини його національної культури. Ось, так би мовити, змістовна складова захоплюючої розмови: «Етнокультурна семантика кримськотатарського орнаменту, етногенез та культура; кримськотатарське традиційне мистецтво: його носії, знаки, смисли; знаки – обереги; поєднання знаків. Створення орнаментальних фраз та речень. Складні орнаментальні структури; прийоми дематеріалізації, використання знакової системи у сучасній практиці; основні символи кримськотатарського

орнаменту».

Чурлу Мамут зазначив, що починав практично з нуля. Після початку повернення у часи горбачовської перебудови кримських татар з депортації, з Узбекистану й Уралу, в 1988 – 1989 роках, він з усіх гострих проблем, усвідомив два важливі моменти – носіїв кримськотатарської культури серед повернутих не було, з великими труднощами і майже випадково знайшов лише одну майстриню ужиткового національного мистецтва; практично ніхто не знав своїх духовних, культурних коренів, свого народного мистецтва і це було для нього як національного художника, як сина свого народу гірким усвідомленням. Сталінщина, комуністична радянська ідеологія безжалюно виполола все, що жило чи могло жити національний дух і пам'ять.

Відродити втрачене, духовну скарбницю народного прикладного мистецтва – стало для нього патріотичним обов'язком і метою життя.

Він почав шукати історичні джерела – в архівах і музеях Москви, Санкт-Петербурга, Києва. В 1996 році виступив ініціатором відродження килимарткацтва. А в 2005 році розпочав роботу над проектом «Кримськотатарський стиль».

Спочатку шукав охочих до навчання, до оволодіння технікою ткацтва, вишивки. З, приміром, 20 жінок, які приходили в майстерню, залишалася одна – дві. Та він не опускав рук. І нині не опускає рук. І нині в приватну школу приходять до 200 людей і за невеликі кошти вчаться

основам народного мистецтва. За 30 років наполегливої праці випустив багато народних майстринь, які успішно творять сучасне національне прикладне мистецтво в різних техніках і напрямках.

Чурлу Мамут на конкретних прикладах розповів про роботу його майстерні, яка, до речі, має замкнений цикл навчання і практики. Тобто, по його завершенні учень представляє готовий витвір, він здатний самостійно творити і навчати інших. З цих ручаїв і почалося відродження кримськотатарського ужиткового мистецтва.

Розроблена ним програма оволодіння секретами майстерності дуже структуралізована, логічна, спрямована на глибоке пізнання учнями базових кодів, знаків і орнаментів національної культури і практичного їх використання в мистецьких творах. Народження людини, весілля, смерть – навколо цих екзистенціальних буттєвих сутностей кримськотатарського народу і побудована просвітницько – навчальна програма.

Він висловив глибоку вдячність знайомому викладачеві нашого інституту, а в ті роки голові Національної спілки майстрів народного мистецтва України Володимиру Прядці за всебічну і своєчасну братерську допомогу в усіх його починаннях, без якої були б немислимі нинішні досягнення. І, взагалі, в ході лекції часто називалися прізвища українських дослідників, художників, які надихали і допомагали йому в нелегкій діяльності.

І ще важливо, без жодної державної копійки, тільки на синівський відданості до мистецтва свого народу, на завзятті, наполегливості, підприємницькій винахідливості Чурлу Мамуту вдалося реалізувати цей великомасштабний національний проект, який нині має й успішну комерційну складову. Мистецькі твори майстрів прикрашають державні і громадські приміщення, ресторани, кафе, квартири, банки, навчальні заклади тощо. На черзі – створення приватного музею кримськотатарського декоративного мистецтва.

Такої виставки, що відкрилася в конгрес-холі інституту, ще не було, принаймні, в останні двадцять років. Тут ми кажемо про її унікальність з точки зору, як мовиться, професії. Бо масштабна експозиція «Декоративна інтерпретація академічних завдань з живопису», що налічує понад 100 кращих робіт, зібраних за 17 років на кафедрі живопису, попри свою прикладну назву, справді вражає як кількістю представлених студентських робіт, так і розмаїттям підходів до розв'язання поставлених викладачами у процесі навчання суто професійних завдань декоративного тракту-

Завдячуючи подвижництву і пам'яті

вання академічного живопису. Оволодівши умінням передачі натурної форми в декоративно – площинну, студенти мають змогу пізнати саму суть майбутніх професій всіх спеціалізацій, відграничити свій мистецький смак, навчитися мислити образно.

Цю дисципліну впровадили в навчальну програму незабутні викладачі і митці Володимир Федько та Сергій Білостоцький у 2001 році. Продовжила їх благородну справу через кілька років старший викладач кафедри

живопису Лідія Голембовська, розширивши дисципліну новими творчими завданнями. Скільки їй коштувало зусиль зберегти дисципліну, знає лише вона. І от як підсумок цих зусиль і наполегливої роботи в цьому напрямку всієї кафедри живопису на чолі з завідувачкою, заслуженим художником України Оксаною Полтавець-Гуйдою – експозиція, яка викликає захоплення у всіх, хто її подивився. На відкритті звучали слова щирої дяки Лідії Сергіївни за подвижництво і пам'ять, пропонувалося навіть виділити окрему кімнату для постійної експозиції, яка була б навчальним творчим майданчиком для студентів.

СВЯТО МИСТЕЦТВА ТА ТВОРЧОСТІ ТАЛАНОВИТОГО СТУДЕНТСТВА

У конгрес-холі нашого інституту з успіхом проходить велика і змістовна виставка студентських робіт з навчальної дисципліни «Декоративна інтерпретація академічних завдань з живопису». Вона викладається на кафедрі живопису вже 17 років, а представлені в експозиції студентські роботи постійно зберігаються в методичному фонді кафедри живопису.

Кафедра живопису є однією з фундаментальних кафедр інституту, викладання на кафедрі ґрунтується як на основі досягнень української школи академічного живопису, так і на здобутках українського авангарду та майстрів світового сучасного живопису.

Викладання навчальної «Декоративна інтерпретація академічних завдань з живопису» започатковано у 2001 році двома талановитими викладачами кафедри живопису – Володимиром Федьком та Сергієм Білостоцьким. На жаль, обох цих відомих художників-монументалістів, вже немає серед нас.

Метою дисципліни є трансформування тривимірного зображення в площинно-декоративну композицію. З 2003 року, окреме місце у завданнях з дисципліни «Декоративна інтерпретація академічних завдань» займає колаж, декоративний рельєф та асамбляж, впроваджені у навчальні програми Л. Голембовською. Викладачі кафедри постійно удосконалюють викла-

данням цієї дисципліни. О. Полтавець-Гуйда має наукові статті про художню узагальнення в живописі, а Т. Недошовенко – методичну розробку з цієї тематики. Л. Голембовська має методичні розробки та написала й видала навчальний посібник «Декоративна інтерпретація академічних завдань з живопису».

Декоративна інтерпретація це проміжна, перехідна дисципліна від натурної постановки до виконання завдання в матеріалі. Її можна розглядати як своєрідний місток між академічним живописом і композиціями та проектами на образах студентами спеціалізацій.

Глядача захоплює ця яскрава експозиція, де представлені творчі пошуки талановитого студентства!

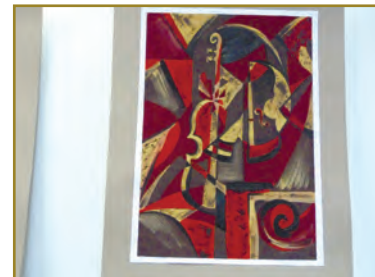
В конгрес-холі представлено розмаїту колекцію творів студентів факультетів ДГПМ та дизайну, майбутніх творців українського мистецтва у методологічному аспекті. Експонується як приклад живопис академічної постановки, на основі якої студенти виконали завдання з декоративної інтерпретації. Глядач може переконатися, що вирішення

завдання у кожного студента різне.

На виставці також представлені площинні композиції різних навчальних постановок з живопису, колажі, декоративні рельєфи та асамбляжі. Студенти досліджують фактури, рельєфи, об'єми, площинні мотиви. Вони завзято використовують найрізноманітніші матеріали для виконання завдань. Творчість та пошук – запорука дружнього мистецького спілкування студентів та викладача.

Дисципліна «Декоративна інтерпретація академічних завдань з живопису» досліджує варіабельність форми та умовність її відтворення. За умови засвоєння цієї дисципліни, студенти мають оволодіти законами формотворення та основами художньої інтерпретації форми. Праця над декоративною інтерпретацією академічних завдань має важливе значення для розвитку не лише професійного підходу до творчого узагальнення, а й надає можливість для розвитку мистецького смаку.

Художня умовність – це засіб відтворення дійсності у мистецтві й дизайні в індивідуально-неповторній формі. Адже митець проявляє

своє особисте ставлення до оточуючого світу крізь призму творчого формотворення та образного світосприйняття.

Лідія ГОЛЕМБОВСЬКА,
старший викладач кафедри живопису

ПЕРСОНАЛЬНА ВИСТАВКА ОЛЕСІ ВАРКАЧ

На кафедрі рисунка нашого інституту діє виставка старшого викладача Олесі Варкач. Відомий художник-графік, ілюстратор багатьох видань для дітей та дорослих, представила на суд своїх колег-художників невелику частину свого мистецького доробку.

У експозиції присутні твори різних років виконання. Без сумніву, йдеться про творчість талановитого митця, здатного працювати в різноманітних графічних та живописних техніках.

Серед робіт, представлених на виставці – акварелі, твори виконані у різних техніках друкованої графіки. Вони вражають високим професійним рівнем, ліричністю виконання портретів близьких людей, цікавими авторськими знахідками.

Запрошуємо колег-художників та студентів ознайомитися з експозицією персональної виставки Олесі Варкач.

МАРТА БАЗАК – КРОСНА ДОЛІ

У музеї сучасного мистецтва України відкрилася виставка творчих робіт заслуженого художника України, доцента кафедри художнього текстилю Марти Базак, та її чоловіка Миколи Яковини.

Це перша спільна виставка творчих робіт подружжя, а для глядачів – можливість побачити дует двох самобутніх, закоханих у мистецтво художників, які давно визначили власний стиль і тематику. Вони обидва закінчили Львівський інститут прикладного та декоративного мистецтва (Львівська національна академія мистецтв).

В експозиції представлені твори різних років, що дає можливість простежити шляхи творчих пошуків.

Марта Базак – майстер декоративно-ужиткового мистецтва. Вона створює дивовижні гобелени, розвиває цей напрям, поєднує традиційне і модерне, знаходить нові форми вираження. Крім того, мисткиня пише живописні полотна, працює в різних напрямках графіки, створює цікаві композиції на склі. Марта Базак – викладач з великим стажем, її студенти різних років випуску стали художниками-прикладниками, беруть участь у всеукраїнських та міжнародних виставках. Вони часто приходять в alma mater до своєї наставниці. Та й сама художниця зі щемом в серці згадує своїх перших викладачів, які

викладали у Львівському училищі декоративно-прикладного мистецтва імені Івана Труша. Це Юрій Кучабський, Тарас Драган, Володимир Риботницький, яким відома художниця вдячна без міри й своєю персональною виставкою, яка проходить у Львові Марта Базак присвятить саме тим, хто вкладав свої знання, вміння й душу у її виховання як художника. Без сумніву, їхні сподівання і віра в талант учениці втілюються в життя.

Однією з улюблених тем Марти Базак є янголи – у ткацтві, офортах, живописі на полотні та склі. Вони різні – зажурені й веселі, філософи й пастухи, пустотливі, наче діти й зовсім інші – з тяжкою ношею своїх крил, янголи – провісники й хоронителі.

Роботи художниці зберігаються в музеях Києва, Львова, приватних колекціях.

Микола Яковина – художник, який творить у різноманітних техніках, як живописних, графічних (олійний живопис, офорт, літографія, змішана аторська техніка), так і в монументальних (вітраж в архітектурних проектах). Крім творчої праці, художник активно займається захистом пам'яток історичної спадщини, є автором-публіцистом, перекладачем творів польської літератури.

Мені пощастило товаришувати з цими талановитими митцями, знати

їх не лише як художників, а як батьків. Марта – чудова любляча мати. Нам довелося разом вчитися в училищі імені Івана Труша, згодом я бачив, як розвиваються та зростають її вміння й талант.

Тож, виставка Марти Базак і Миколи Яковини «В контражурі» не залишить байдужими нікого, вона надихає, змушує заглибитися у роздуми, роздвиглюючи твори митців. А самі вони, як світло і тінь, що не можуть існувати одне без одного, творять свої світи, де живуть янголи.

Натхнення їм і творчого довголіття.

Іван ГУПІК,
член НСХУ

РАЗОМ ДО МРІЇ

Яскравий захист дипломних робіт випускників КДІДПМД ім. Михайла Бойчука, що відбувся нещодавно в стінах рідної alma mater, ще раз підтвердив високий професійний рівень освіти та творчий потенціал її вихованців. Зібравши всі зусилля на останньому етапі навчального процесу, майбутні митці і дизайнери вдало продемонстрували здобуті знання й досвід у своїх дипломах. Варто відзначити, що традиції, започатковані славновісною школою монументального мистецтва Михайла Бойчука, продовжують існувати в сучасній педагогічній практиці інституту. Це, насамперед, орієнтація студентів-факультетів декоративно-прикладного мистец-

тва і дизайну на єдність своїх творчих пошуків і реального життя, відчуття проблем сучасності, пошуку, осмислення художнього процесу, спроможність довести, що декоративно-прикладне мистецтво може виступати на одному естетичному рівні з образотворчим мистецтвом і досягнути з ним рівних прав.

Хотілося б відзначити в окремих роботах студентів неординарний підхід у вирішенні основного завдання дипломного проекту. Мова йде про багатофункціональність, інтерактивність творів, втілення в них принципів синтезу мистецтв. Як приклад, можна привести наступні дипломи: декоративне панно «Щедрик» – автор І. Федосенко; ансам-

блі жіночого одягу за мотивами творчості Олександри Екстер – автор М. Купаченко; тканина для одягу «Симфонія осені» – автор Ю. Миронюк; набір помандерів «Королівські пахучі прикраси» – автор В. Васютіна тощо.

Не можна оминати увагою й представлену на захисті дерев'яну скульптуру, присвячену одвічній темі материнства. Автор – С. Константинов – впевнено працює з круглою скульптурою, демонструючи в ній не просто талант майстра по дереву, але й самодостатнього скульптора.

Глибоке розуміння основ монументально-декоратив-

ного живопису показала в своєму дипломі «Чесноти» випускниця кафедри МДЖ Я. Кузьменко. Її роботу по праву можна вважати одним з найкращих творів студентів нашого інституту. Без сумніву, робота «Чесноти» займе почесне місце в будь-якій експозиції музейного рівня.

Хотілося б згадати ще про один диплом з відзнакою, котрий блискуче захистила Ю. Ройк – випускниця кафедри ХКДСМ, за спеціалізацією художня кераміка. Її декоративна композиція «Людина створена для щастя, як птах для польоту» продемонструвала віртуозне володіння складною тех-

нікою ручного ліплення, тонкий художній смак і образне мислення в галузі кераміки.

Яскраві приклади вдалих дипломних робіт можна було б наводити й далі, переконались у високому професійному рівні підготовки студентів. Але наразі потрібно наголосити, що за довгий період існування інституту, творчий доробок його вихованців поступово зростає і потребує фахового оформлення в певну збірку для того, щоб стати основою майбутнього музею ДІДПМД імені Михайла Бойчука. Цей музей відіграє важливу роль в естетичному вихованні, в освіті, в просвітницькій населення, сприяє новому рівню розвитку навчального закладу. Його створення надасть можливість пере-

творити звичайний педагогічний процес в комплексну культурно-історичну, інформаційну і комунікативну програму, що дуже важливо для заохочення талановитої молоді. Сучасний музей, в якому запроваджено цікаві творчі форми роботи з відвідувачами, неординарно відтворено експозиційний простір, завжди буде обличчям інституту. Звичайно, що створення музею – це складна, творча робота, в якій може взяти участь науковий, творчий колектив ВНЗ, але вона варта того, і її кінцевий результат буде привабливим для наступних поколінь студентів й абітурієнтів.

Вікторія СТУПАЧЕНКО,
мистецтвознавець

Всі, кого торкнулася чорнобильська трагедія, назавжди запам'ятали той день, коли «мирний атом» з нищівною силою увірвався в весняну тишу ранку і невидима смерть розпростерла над Україною свої крила.

Багато хто з митців відгукнувся на страшну подію, і чи могло бути інакше? Занадто багато болю, страждань та втрат умістилося в словосполученні «зона відчуженості», де залишилися радість, сміх, дитинство, здоров'я, а для багатьох – життя. І саме ця злива відчуттів є лейтмотивом твору Івана Валентина Задорожного «Танок смутку», де все, що вчора було буденним і складало сенс існування, йде в небуття навечно...

Художник, широко захопаний у наївне народне малярство, чудово усвідомлював, що для зображення випробувань, які випали на долю його співвітчизників, потрібна більш гостра й жорстка художня мова. До чорнобильської трагедії багато живописних полотен Задорожного мали камерну спрямованість, не претендуючи на вічність і метафоричне узагальнення, вони відтворювали свій час з надзвичайною поетичністю. Роботи, про які йшла мова вище, – не запис громад-

ських тривог і надій, а, найімовірніше, своєрідна галерея-літопис життя українців з прадавніх часів до сьогодні. Майже всі вони прості й зрозумілі, невігадливі, де герої мрійливі і соромливі, як дивакуватий геній Ейнштейн чи вчений-винахідник Юрій Кондратюк (Олександр Шаргей), більш схожий на мандрівного філософа.

Предтечею стилю, у якому виконано «Танок смутку», можна вважати написану у 1983-1985 рр. роботу «Хліб насущний» (Національний музей образотворчого мистецтва). І все ж у «Танку смутку» автор пішов значно далі. Можливо, саме ця робота могла круто змінити вектор творчості художника, як вже сталося колись. Підтвердженням цього слугує розпочатий Задорожним багатофігурний твір, але, на жаль, цьому задумові не судилося збутися.

Монументальне мистецтво 70-80-х років привичило всіх до занадто деформованих форм, не завжди виправданих декоративності та метафоричності. Іноді тогочасна уніфікована пластика фігур нагадувала плакати, символика не мала жодного змісту, виразність рухів підмінялася багатозначністю поз.

ТАНОК СМУТКУ

На цьому тлі «Танок смутку», без сумніву, значно вирізняється. І хоча він, як зазначалося, присвячений певній події, все ж несе в собі риси позачасовості та узагальнення. Відносно

до життя, до людини, до природи. Гуманістична спрямованість художника у цій роботі отримує найвище звучання, адже Задорожний застосував метод, в основі якого одвічні людські ціннос-

невелика картина (179X171) справляє враження фрески, розрахованої на споглядання великою кількістю людей. Улюблена темперна техніка допомагає Задорожному виконати програму, закладену у твір, яка, попри зображені обставини, відновлює культурний і естетичний баланс: поетичне ставлення

ті. Навіть пересічному глядачеві не важко зрозуміти, яке джерело надихало художника під час написання полотна – мистецтво стінопису великих італійських майстрів було, вочевидь, близьким Задорожному. Саме у ньому художник у той час черпав високі почуття до всього, що пов'язано з

людиною, культурою, середовищем.

Неможливо не помітити, як ретельно й захоплено працював автор над цією картиною. Саме тому їй притаманні точність рисунка, визначеність поз і жестів портретованих. Художнику вдалося відшліфувати деталі до повної закінченості: фактура живопису рівна, гладка, а мальовничий мазок ледь помітний. Бездоганно виписані стрічки хоча й нагадують народний одяг, все ж мають ознаки часу, що відповідає подіям. Композиція гранично наближена до глядача, що також свідчить про глибоке знання автором принципів проторенесансу й, безпосередньо, творчості великого Джотто.

На полотні – вічний день. Ніколи не сховається сонце за горами, ніколи не зійде знову. І хоча жінки композиційно замкнені в коло, виникає враження емоційної відстороненості всіх персонажів один від одного. Цьому сприяє сплюснена орнаментальність застиглих у примарному танці жіночих фігур, чітко накреслені складки на драперіях одягу, самодостатність узагальненої природи на протилежному березі ріки. Творений художником світ зачарує своєю

оманливою оптичною схожістю. Власне візуальне світосприйняття художник трансформує в новий світ образів, занурює своїх героїв в ілюзорний простір, який відсторонює їх від глядача. За такої побудови перспективи, дистанція стає не лише явищем композиційного порядку, але отримує змістове психологічне значення. Персонажі картини ніби «живі привиди», аркада, під якою відбувається дійство, підкреслює враження спустошеності, гіркої правди, що відкрилася людям...

Ліризм і затаєна патетика, позачасове начало, підкреслена ілюзорність твору перетікають в якість монументальності і довготривалості значущості. «Танок смутку» наче і не несе в собі зорових символів часу, відсутні сліди руйнації, експресивні рухи, які б свідчили про розпач людей. Всупереч цьому, світлі кольори, що за інших обставин заспокоювали б глядача, підсвідомо викликають тривогу.

Створюючи сторінку літопису однієї з найтрагічніших подій епохи, Іван Валентин Задорожний, перш за все, стверджував людяність, як мірило всіх цінностей, як відправну точку сприйняття навколишнього світу...

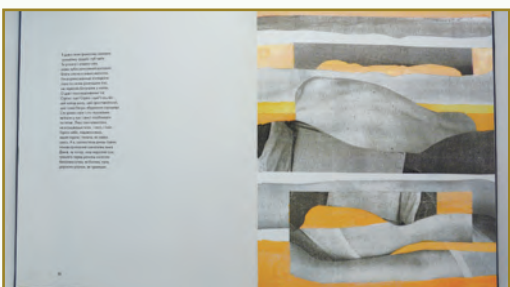
Циркалюк Маргарита

В своїй дипломній роботі «Василь Стус. Інтимна лірика» я взяла за основу принцип арт-буку – створити не просто книгу, а мистецький об'єкт. В своїй книзі я виразила особисте сприйняття поезії автора через ілюстрації, де текст і візуальна частина доповнюють одне одного, сприймаються разом і стають невід'ємними частинами одного цілого.

Мета книги – створити книгу не для швидкого читання, а допомогти читачу проникнутись поезією через призму ілюстрацій.

Книга оформлена двома умовними візуальними мовами. Перша – ілюстративна, локанічна, за основу якої була взята техніка колажу. Власні фото друкувались на принтері і вручну з них створювались колажі, які доповнювались графікою гуашшю двох кольорів – тілесного, що уособлює колір людини і інтимних почуттів, та темно-синього, що символізує ніч. Друга візуальна мова базується на відчуттях і емоціях, вона виражається абстрактними лініями та плямами, створеними пензликом і тушшю.

Ілюстрації наповнені різними символічними елементами, які читач може трактувати по-своєму. В купі візуальне оформлення і таємничі рядки Стуса створюють спільний мистецький посил, який все ж залишається не розкритим до кінця і дає змогу читачеві скласти особисте трактування прочитаного і побаченого та знайти в них щось своє, близьке саме йому.

Наша книгозбірня поповнилася цікавими виданнями – монографічним дослідженням «Бойчук та його школа» – про творчий шлях одного з найвидатніших українських митців Розстріляного Відродження Михайла Бойчука (1882 – 1937) – творця двох мистецьких шкіл (першої – паризької, чи франко-польської, другої – київської), члени яких згодом за його ім'ям отримали назву бойчукістів. Над цією ґрунтовною книгою, яка побачила світ у державному видавництві «Мистецтво», багато років працював знаний науковець, лауреат Шевченківської премії, доктор історичних наук Сергій Білокінь. Автор прискількиво аналізує всі доступні на сьогодні наукові розвідки і публікації про митця, показуючи, якими непростими, а той драматичними шляхами, доводилося вітчизняним і зарубіжним дослідникам відкривати і доносити до світу правду про велич та унікальність Бойчука і його школи. Відсіваючи все наносне, неправдиве Сергій Білокінь вибудовує свою, так би мовити, архітектоніку біографії митця, спираючись винятково на перевірені факти, зставляючи їх, поліфонічно спрямовуючи на головну мету – всебічного розкриття життєвої і творчої біографії Михайла Бойчука. Вражає кількість опрацьованих автором архівних джерел, маловідомих газетних та журнальних публікацій, уривків його бесід із ще живими бойчукістами, рідкісних фотодокументів. Надзвичайно цікавий аналіз сім протоколів допиту Михайла Бойчука, якого енкаведисти заарештували 26 лис-

Нові книги бібліотеки інституту

топада 1936 року. Зокрема, автор зазначає, що «у публікаціях, написаних на основі матеріалів слідчих справ, які на сьогодні з'явилися друком, джерелознавчий аспект є найслабшим. Часто – густо автори вважають відповіді в'язнів за їхні автентичні висловлювання. Відтак сучасні автори досліджень формують таку концепцію енкаведистських допитів, які очорнюють й принижують в'язнів... В протоколах допитів впливає проблема достовірності. Вони писані рукою слідчих. Слідчий визначав тему «розмови», він же, використовуючи одержану від в'язнів фактографію, втілював її в остаточну форму і він сам формулював потрібні відповіді. Якраз протоколи допитів Михайла Бойчука особливо наочно показують його надто вже невелику причетність до всього, що в протоколах говорилося від його імені.

Сергій Білокінь відтворює зловісну роль у долі Михайла Бойчука слідчого М. Хаєта. Досконалість нині під тотальною загрозою. Люди, обнімімо планету живою стрічкою переплетених рук, об'єднаних сердець, не даймо знищити наш Дім, нашу Землю, – закликає Юрій Пісковський.

Великий розділ, а це половина книги, присвячений персоналіям бойчукістів, його учням. Широко подані добірки їхніх творів. Представлені, як їх називає автор, імена попутників бойчукістів та шістьдесятників – продовжувачів традицій національного монументалізму.

Автор доходить висновку: «Бойчукізм як унікальне явище українського мистецтва вимагає подальшого вивчення, деталізації та узагальнення».

Незвичну, як на сьогодні, за багатьма параметрами – духовним, інтелектуальним, зображально – композиційним, фактологічним та видавничим – монографію – альбом створив і видав професор Міжнародної академії архітектури, почесний академік Української академії архітектури, член Національних спілок архітекторів та журналістів України Юрій Пісковський. Він повноцінний автор цієї справді неординарної книги – як автор ідеї, тексту, знімків, макету.

Це схвильоване, багатосторінкове, щедро ілюстроване послання нашого сучасника до нас, людей, із полум'ямим, тривожним закликком – планета у небезпеці, ми у небезпеці, і якщо не почнемо діяти за заповідями Божими, за заповідями найкращих, найсвітліших умів людства, – цивілізація загине. Через це і книгу автор назвав коротко і значуще – «Портал». Портал – термін архітектурний, це оформлений вхід до монументальної споруди, з латинської – ворота. А нині є ще й інтернет – портали. В переносному, образному сенсі автор поєднує ці значення. На головний, об'єднавчий портал – вищенаведений авторський заклик, працюють у книзі розділи – портали природи, пам'ятників, простору, пластики, прекрасного, проповідей. У них автор помістив, з його точки зору, найкраще, найсуттєвіше, що на сьогодні характеризує людство, планету. Оця краса, досконалість нині під тотальною загрозою. Люди, обнімімо планету живою стрічкою переплетених рук, об'єднаних сердець, не даймо знищити наш Дім, нашу Землю, – закликає Юрій Пісковський.

Переконані, пристрасні роздуми автора про роль людини в нинішній ситуації, про переваги і недоліки її творчої ролі в створенні простору нашого земного буття не залишать байдужими нікого. Додамо, що цей вартісний альбом – монографію випустило відоме видавництво «Емма».

Суголосна за ідеями та пафосом з попередньою монографією книга кандидата архітектури, доцента кафедри

дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури Вікторії Порт «Лад», що побачила світ у видавництві «Фамільна друкарня huss» минулого року. «Лад» – це ландшафт, архітектура, дизайн. І ширше, за тлумаченням автора, лад, порядок, згода, мир. Ці слова – ідеологеми і визначають зміст і спрямування 600 сторінкової книги. У широкому філософському – естетичному аспекті із залученням прикладів зі світової практики планетарного співжиття людей з природою, співтворчість людини і природних просторів розглядає авторка ландшафт. Садово – паркове мистецтво, дендропарки, краєвиди України, ландшафт і міста Італії, Чехії, Швеції, Фраціїї, Австрії та інших країн, скульптурні композиції, фонтани, пам'ятники видатним особистостям, сезонні квіткові композиції Києва як елементи естетичного збагачення ландшафту, – все це, створене з любов'ю і глибоким розумінням природи і місця людини у ній, розглядає авторка.

Яким бути місту майбутнього? Яким бути Києву – нашому улюбленому місту – сьогодні і завтра? Книга озброєно читача поглибленим баченням нових шляхів розв'язання актуальних і гострих питань архітектури і будівництва, збереження історичних надбав минулого, бережливого ставлення до природного середовища.

Не нашкодити, а використувати могутній потенціал сучасних знань і можливостей, гармонійно творити, прислухаючись до голосу віків і природи.

Інститутський літописець

Наш знаний державний вищий навчальний заклад, як відомо, нинішнього року відзначає свій 80 – літній ювілей. За цей великий історичний період своєї біографії інститут утвердився на мистецькій і педагогічній мапі України як унікальний творчий заклад, де працювали і працюють видатні особистості, він має вагомий творчий здобуток, його випускники натхненно творять в різних мистецьких галузях.

І ще один, набагато скромніший ювілей, вшановуватимуть викладачі та студенти. Нашій вузівській газеті «Мистець» виповнюється десять років від виходу першого числа. Ми можемо пишатися цим. Адже серед мистецької ВНЗ України навряд чи знайдемо сьогодні подібне видання. Упродовж цих років газета прагнула зафіксувати на своїх сторінках найважливіші події з життя інституту, його викладачів та студентів. Довершений мистецький дизайн, якісний папір, професійно підготовлені матеріали з навчального процесу, виставок, наукових конференцій, творчі портрети викладачів, і, так би мовити, розповіді про інші грані їхнього обдарування,

а також про дозвілля і спорт, студентське життя – здобули газеті заслужений авторитет.

Видання з цікавістю читають і в інших навчальних закладах України. Додамо, що на сайті є і електронна версія окремих матеріалів, незабаром буде й електронна версія всієї газети.

Напередодні цієї дати, ми звертаємося до педагогічної і студентської громади нашого навчального закладу з проханням згадати про світлі сторінки зі свого життя, пов'язані з газетою, висловити думки щодо її інформаційного наповнення, поділитися з читачами рідкісними фотознімками, мистецькими творами, книгами, вітальними листівками, значками, що мають стосунок до історії інституту.

«Мистець» за ці роки став впізнаваним і популярним інформаційним брендом інституту, літописцем його минулого і сьогодення життя. Зробимо всі разом газету ще цікавішою, більш насиченою, потрібною.

Отож чекаємо на ваші думки, побажання і раритети.

ІМ'ЯМ ПОЕТА – АКАДЕМІКА

Минув рік як пішов у засвіти визначний український поет і громадський діяч, академік Національної академії наук України, Герой України, багаторічний голова правління Українського фонду культури Борис Ілліч Олійник. Його високоталановита поезія і публіцистика, його активна громадська діяльність із захисту пам'яток історії і культури України, його непохитна громадянська позиція у відстоюванні людських переконань і принципів залишили глибокий слід у духовному і культурному житті держави.

Після смерті видатного поета знаходяться, на жаль, ті, хто волів би взагалі перекреслити зроблене цією непересічною особистістю. Однак, як мовиться, марні їх потуги. Бо залишений Борисом Іллічем слід у багатьох визначальних сферах нашого громадського, духовного і мистецького життя має непроминуше значення на багато років уперед.

Про це та про саму особистість поета йшла мова на зібранні в Українському фонді культури за участю відомих літераторів, діячів культури і мистецтва, громадських активістів Фонду. Перед присутніми виступив голова правління Українського фонду культури, відомий поет Олександр Бакуменко. Він повідомив, що напередодні на фасаді будинку фонду відкрита меморіальна дошка «Український фонд культури імені Бориса Олійника», триває активна і трудомістка робота з відкриття меморіальної дошки самому поетові. До слова, кошти на її виготовлення зібрали

члени правління фонду і його доброчинці, а створив бронзовий портрет Бориса Ілліча скульптор Євген Карпов.

На зібранні виступили поети Вадим Крищенко, Микола Луків, Василь Василяшко, земляк з батьківщини Бориса Олійника, дорогої йому Полтавщини, Віталій Горошенко, прозаїк Вадим Пепа, ветеран Георгій Крючков, народні артисти України, Герой України Анатолій Паламаренко, Галина Яблонська, вони прочитали і вірші поета, а також народний художник України, лауреат Шевченківської премії Петро Печорний, заслужений діяч мистецтв України Микола Шелест та інші.

У вшануванні пам'яті поета взяли участь в.о. ректора Київського державного інституту декоративно – прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, заслужений художник України Оксана Полтавець – Гуйда та викладачі навчального закладу.

ВЛ.ІНФ.

ОЦЕ ПОРАДИВ!

У 80-х роках на дорогах маленьких містечок ще можна було зустріти гужовий транспорт. Припаркувавшись на одній із вулиць такого містечка, щоб розібратись у подальшому маршруті, я став свідком кумедного видовища, яке характеризує деяких простих людей, що потрапляють у комічно-безглузде становище.

Біля залізничного переїзду з блимаючим червоним оком свілофора та опущеним шлагбаумом, першим стоїть коник, запряжений у бричку, завантажену трубами різних розмірів. В кінці найдовшої труби, як годиться, прив'язана червона стрічка задля безпеки руху. Дідусь, що зверху сидів на фуфайці, злегка дрімив. Другими, позаду нього, під'їхали «жигулі», а за ними парубок на «яві» з запасним шоломом на крмі, весь «наворочений», у блискітках – з місцевої «золотої» молоді. Не бажаючи чекати у черзі, адже смуга була однорядною, він, тріскочучи, об'їхав легковушку й став біля шлагбауму, поряд з коником і, зрозуміло, газував і дирчав.

Конику це не сподобалось. Він ледве витримував мерехтіння ліхтаря, але, закривши очі, терпів, бо такі переїзди зустрічалися частенько. Різно мотнув головою, можливо збираючись і кусанути нахабу, коник показав навіть свої великі жовті зуби.

Мотоцикліст ледве утримався у сідлі. Зрозуміло, усі, хто це бачив, весело зареготали, один, що був на «жигулях», зразу

за бричкою, співчуваючи, гучно порадив дати конику шоломом по морді.

Парубок, ображений глузуванням, так і зробив. Зняв шолом з керма, замахнувся на коника, той різко подався назад, і червона стрічка на кінці довгої труби в'їхала у двигун автомобіля «порадника». Шлагбаум піднявся, дід, прокинувшись від різкого поштовху, гукнув: «Слава Богу, н-но, поїхали!». «Наворочений» дав «по газам» і зник у невідомому напрямку, а спантеличений «порадник» з діркою у радіаторі, з якої витікав антифриз і виглядала залишена на пам'ять червона стрічка, витріщивши очі, спантеличено дивився їм услід.

Валерій ФЕДІЧЕВ,
доцент, заслужений діяч мистецтва
України